

בענייני דיומא

אנחנו לא יכולים להשתמש, את אותו עול של מלכות אנחנו מקבלים עלינו בתור עול תורה

זקני ראשי הישיבות בראשם מרן רה"י הגר"צ דרבקין שליט"א במשאות הדרכה לבני הישיבות בחובת השעה

מרן רה"י הגאון רבי צבי דרבקין שליט"א

את עול מלכות אנחנו מקבלים בתור עול תורה

בתוך משא מרן שליט"א התייחס לגזירת הגיוס ואמר: אנחנו לא משתמשים. אנחנו לוקחים את העול מה שאתם עושים העול "מלכות", ואנחנו עושים עול מלכות שמים. להלן הדברים המלאים:

אם באים גזירות של עול מלכות, אז מתכוונים כנראה לסימן שחסר בקבלת עול תורה, כתוב כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, כתוב כאן "מעבירים" ממנו, לא כתוב מבטלים, כל המקבל עליו עול תורה מבטלים עליו את הגזירות. מעבירים זאת אומרת, עול מלכות זה נשאר עול מלכות. אלה שהולכים לצבא יש עליהם עול ממש, יש משמעת, את אותו עול אנחנו צריכים לעבוד. אנחנו לא יכולים להשתמש, להיות משתמשים. אנחנו לא משתמשים. את אותו עול של מלכות אנחנו מקבלים עלינו בתור עול תורה, וכך מעבירים את עול המלכות.

כמו שהמסילת ישרים אומר, כשאדם ירא השם עובד השם, אדם לעמל יולד, אדם צריך לקבל עליו עול מלכות. אנחנו לא משתמשים. אנחנו לוקחים את העול, מה שאתם עושים, את העול מלכות, אנחנו עושים עול מלכות שמים, אנחנו עושים עול תורה. זו התביעה שלנו, זו התביעה, לקבל עול תורה.

שואלים, מה זה נקרא לקבל עול תורה? אני אומר, לקבל עול תורה זה נקרא שבכל הזמנים, אם יש זמנים של רפיון, שנוסעים מדאי הרבה לחתונות, או יום שישי ושבת. יש הרבה... הרבה דברים, מה שצריכים לקבל עול תורה. זה קשה, אבל עול זה נקרא קשה, ככה אומר המסילת ישרים. האדם צריך להיות כאנשי הצבא במערכותיהם דרוכים, כמו איש צבא.

אנחנו לא משתמשים, אנחנו מקבלים עלינו עול מלכות שמים, ואז הקדוש ברוך הוא מעביר. מה שכתוב בחז"ל זה מציאות. מקבל עליו עול תורה, מעבירים ממנו עול מלכות שמיים. זה אם אנחנו נקיים את הדבר הזה, אז בעזרת השם, גזירה עבדה דבטלה.

מרן הגאון רבי יצחק אזורי שליט"א ר"י מיר

עמל התורה סוד קיומנו

בתו"ד בפתיחת ועידת בני הישיבות, עמד מרן שליט"א בענייני השעה:

כבוד ראשי הישיבות מרביצי התורה, והחביבים ביותר בני הישיבות המתאספים לשמוע דבר ה'. בראשית דברי יש להקדים ולחדד פשטות המצב שאנו עומדים בפניו. דהנה ידוע מש"כ בזה"ק דקב"ה ואורייתא חד הוא. על כן לא יתכן לחשוב שהתורה אינה יכולה לפעול ולעשות את הנצרך על מנת להעביר את הגזירה הזו, מי שחושב כך זה ח"ו כמו להגיד שקצרה יד ה'. אלא וודאי שהתורה יכולה לפעול הכל ממש, לבטל ולהסיר כל גזירה.

אלא שכעת העניין נדרש מאיתנו, דבשעה שישראל עמלים בתורה הדברים שמחים כנתינתם מסיני, ואם ח"ו אין עמלים בתורה חוזרת היא אצל הקב"ה ואומרת עשאוני בניך ככלי שאין בו חפץ, וכשמתנהגים כך התורה היא בעל דבר לעזוב אותנו וללכת.

הרי שהמוטל עלינו אינו העיסוק בשאלה האם ללמוד יותר או פחות, אלא האם אנו "עמלים" או לא. הרבה מדברים בכל מקום על כך שצריך ללמוד ולהתחזק בלימוד התורה, הדברים נכונים, אך הכוונה היא שצריכים להרבות ב"עמלה" של תורה. דבשעה שעמלים בה יש לנו שמירה שאין דוגמתה, דעיקר קיומנו הוא ה"עמל בתורה".

עתה בעז"ה נתבונן בדברים ע"פ המבואר (דברים ז' י"ב) "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' אלקיך לך

את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך". כתוב בזה שבשקבות שישמרו הקב"ה ינהג עמם בדרך של 'ושמר', ובכלל הדבר כי אם חלילה לא ישמרו אזי הקב"ה לא ינהג עמנו בדרך של 'ושמר' את הברית והחסד.

אכן באוה"ח הק' מפרש דנכנסו ישראל לארץ בזכות שבועת ה' לאבות, אך בתנאי שאם ישמרו תהא זו מתנת עולם, אבל אם אין שומרים ישולחו לנפשם. הרי שהאוה"ח למד שיש תנאי בזה, דאם אין שומרים יסלקו אותם, וכן הוא בכל יקר, דיש בזה תנאי.

אך קשה לומר כך, דהא הקב"ה הבטיח את הארץ ללא כל תנאי ככתוב (דברים ט' ה') "לא בצדקתך וביוסר לבבך אתה בא לרשת את ארצם, כי ברשעת הגוים האלה ה' אלקיך מורישם מפניך ולמען הקים את הדבר אשר נשבע ה' לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב, וידעת כי לא בצדקתך ה' אלקיך נתן לך את הארץ הטובה הזאת לרשתה כי עם קשה ערף אתה".

מבואר בזה דהטעם שקיבלו את הארץ היא רק למען הקים את השבועה ולא מחמת שהיו ראויים לה, אלא מחמת שהקמת השבועה אינה תלויה באיזה תנאי, ולהכי קשה לומר שהיה תנאי בשבועה זו.

מרן הגאון רבי דוד כהן שליט"א ר"י חברון

ההסתר פנים הכי גדול שעולם התורה נמצא בסכנת קיום

במהלך שו"ת נרחב בדרכי העליה לבני הישיבות במהלך ועידת בני הישיבות, נשאל רה"י על עניינים העומדים על הפרק, להלן הדברים: הרב הלל מן: יש היום, באמת, כל הנושא הזה מה שקורה היום במדינה, עם כל הגזירות והמלחמות, אז כבר ברוך השם קיבלו פה המון המון כדורי הרגעה, שזה לא גזירה שבכל יום. אבל סיפר לי פה בחור שיש לו חבר שהוא גר קרוב לבני ברק ולא בבני ברק, והוא הולך מסבתא אחת לסבתא שנייה שגרות בבני ברק כי הוא מפחד להגיע הביתה. בין הזמנים הוא לא דרך בבית שלו שנמצא באיזה יישוב, הוא מפחד שיבואו לקחת.

הפחד הזה קיים היום אצל בחורים, קצת בכל אופן, כל אחד לפום דרגה דיליה. מה הראש ישיבה יכול באמת להרגיע באופן מעשי את הבחורים לדעת שאם אנחנו שקועים בו בעולמו של תורה, המקבל על עצמו עול של תורה מקבלים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ.

קודם כל, יש את הנושא שאנחנו מאמינים, אחת השיחות שאמרו פה, שהמשנה אומרת, כל המקבל עליו עול תורה, אז הדברים כפשוטו, רק אם זה יהיה קבלת "עול" אז מעבירים ממנו "עול" מלכות ועול דרך ארץ, לגופו של ענין צריך לדעת אנחנו נמצאים בגלות ועדיין בגלות, והישועה עדיין לא הגיעה, וכל אותם שמדברים דברי הבל... צריך לדעת אנחנו "נמצאים בגלות", נמצאים בסכנה, נמצאים בקשיים, בגלות כלל ישראל עברו תקופות, עליות וירידות, יש מהר"ל באיזה מקום, גלות לשון גלים, גל אחרי גל.

כשאנחנו נחשוב את בני הישיבות שהיו במלחמת העולם הראשונה, במלחמת העולם השנייה, בשואה, בוויילנה, בחרפת רעב, בחורי ישיבות, כמה היו התמודדויות וכמה מסירות נפש, באיזה תנאים ישבו ולמדו תורה, אז מה עומד פה על כף המאזניים? יהיה קשיים, ובעזרת השם נתמודד עם הקשיים, אבל זה התפקיד שלנו.

יש תקופות של הסתר פנים ויש תקופות של הארת פנים. אנחנו נמצאים בוודאי, לא נכנס, כן איראן, לא איראן, עוד נושא, אבל ההסתר פנים הכי גדול, שעולם התורה נמצא בסכנת קיום, ואנחנו מאמינים באמונה שלימה שבעזרת השם נתמודד עם זה, אבל התפקיד שלנו שכן תורה בכל הדורות צריך היה למסור נפש בשביל ללמוד ולהתאמץ, וגם כשלא הכל מזומן לך, ויש לך פחדים וכדו' זו העבודה שלך. ובעזרת השם, מי שבאמת יקבל עליו עול תורה אין לו מה לדאוג.

מרן הגאון רבי יגאל רוזן שליט"א ר"י אור ישראל

אנחנו דואגים לדור ההמשך של עם ישראל

המנחה הגר"ר מרדכי פיש: בענין סוגיית הגיוס, אומר האדם החילוני, תראה, התיאוריות יפות מאוד, אני מבין הכל, אבל בסוף בסוף בשורה התחתונה, הם מתים ואתם לא. בסוף חוזרים מעזה ארונות מתים, ומהישיבות לא. מה אנחנו עונים לעצמנו על הניסוח הזה?

הגר"י רוזן: א'. עובדתית, כמה מהאנשים ממה שנקרא אנשי הצבא, כמה מהם, איזה אחוז מהם, נמצאים בסיכון של חס ושלוש מוות? כמה? **אחוז מאוד נמוך**. לצערנו זה זה כל אחד ואחד נפש בישראל, **אבל האחוז הוא מאוד נמוך**.

ואני אסביר למה. צריך לדעת את העובדות, כדי שלא יבלבלו אותנו עם עובדות. על כל לוחם יש בין תשעה לעשרה, מה שנקרא תומכי לחימה. תומכי לחימה זה כל מיני דברים, חלקם בלי ערך, חלקם חשובים מאוד, אבל הם לא נמצאים בחזית, זאת אומרת, שרק עשרה אחוז הם אלו שלכאורה בחזית.

יותר מזה. בואו נשאל שאלה, נמצאים במלחמה הרבה זמן, כמה לא עלינו מתו, ממה שנקרא חיל האוויר? **אפס**. נו, אז צריכים להחליף, לקחת אותם, שהם ילכו לעזה, לרפיח, שהם יהיו בסיכון. למה הם שלא יהיו בסיכון? וככה זה לא רק חיל האוויר, עוד הרבה הרבה יותר. כך שעובדתית, גם אם יסתכלו עלינו במבט שלהם, לא שלנו, **שלנו זה מבט מעל הכול, אבל גם במבט שלהם, אנחנו לא גרוועים מאנשי חיל האוויר**. אנחנו לא גרוועים מכל מה שבלשון המדוברת, הצבא קוראים לזה גיובניקים. אנשים שלא עושים כלום, אבל הם נקראים חיילים והם משרתים ויש להם את כל הזכויות. לא לעצמנו, אנחנו הרבה יותר מהם, אבל כלפי אחרים.

אני אספר לכם משהו חשוב מאוד. עובדה, לפני קצת למעלה משנה פנו אליי מאנשי הצבא. יש בצבא מה שנקרא מכללות, מכללות זה נקרא לקצינים הכי הכי גבוהים, כדי להתקדם יש להם מכללות, יש נדמה לי אם אני לא טועה שש או שבע מכללות. פנו אליי שהם רוצים לעשות יום עיון בישיבה. יום עיון, (זה לא יום שלם, אל תדאגו...). רוצים ללמוד בחברותא שילמדו איתם בחורים, ורוצים לבוא ולשוחח איתי. התייעצתי עם מי שצריך להתייעץ אם להסכים, והסכמנו. ישבו אצלי, המפקד של הכול האלוף, ושאר הקצינים הבכירים, כולם, היו שם עשרים איש בערך כולם חילונים, ואחד מזרחניק. הם שאלו כל מיני שאלות.

המזרחניק, כצפוי, הוא העלה בגמגום את השאלה הזאת, למה אתם לא מתגייסים? גם כן בגמגום. אמרתי לו, למה אתה מגמגם? תשים את השאלה על השולחן. למה אתם לא מתגייסים? או, נשפכה נהרה על פניו. (זה דרך אגב, זה אותו אחד, אולי אתם יודעים, כשהתחילה המלחמה הוא בא לישיבת חברון באמצע הישיבה, באמצע הסדר, דפק על הבימה ועשה סקנדל, זה אותו אחד...)

ואז, נו, זו באמת שאלה גדולה. נתתי דפיקה על השולחן ואמרתי להם, רבותי, אתם כולכם עטורי קרבות, עכשיו יש מלחמה ברפיח, מה אתם עושים פה? מה אתם עושים פה בכלל? יש כעת מלחמה קשה ברפיח, צריך אתכם שם. מה אתם פה? הם נדהמו.

אמרתי להם, מה התשובה? אתם דואגים לדור ההמשך של הצבא, הצבא צריך לדאוג כבר, גם בזמן המלחמה, למפקדים, לקצינים, שיהיו בעתיד אתם דואגים לזה. זה אנחנו חייבים לעשות גם בזמן מלחמה. **אתם דואגים לדור ההמשך של הצבא, אנחנו דואגים לדור ההמשך של עם ישראל**. ורוצה לומר לכם, הם קיבלו את הדברים. כשהם מדברים איתם בשפתם, הם מבינים את זה. זה שהם כל היום מדברים, שהם חוששים שידפקו בדלת, זה בעברית קלה, קוראים לזה בבא מעשיה סיפורי סבתא. זה אחוז קטן מאוד נכון, מאוד מאוד אכפת לנו על כל אחד ואחד. ברור. אבל לבוא ולהגיד, אתם לא נמצאים בסיכון, זה עובדתית לא נכון, זו נקודה לא נכונה. טוב נסתפק בזה.

המנחה: הראש ישיבה בעצם אומר שאנחנו לא נופלים משאר מעגלי הלחימה.

רה"י נזעק: לשיטתם, לא לשיטתנו, **לשיטתנו, אנחנו ו"רק אנחנו" המגינים**. אבל גם לשיטתם, כדי לסתום את פיהם, פי המקטרגים, זה לא גרע.

- אם ח"ו קורה סיבון פנה למשרדי ועד הישיבות בטל. 02-5385340 שלוחה 9 בכל שעות היממה. יודגש כי שלוחה זו מיועדת אך ורק למקרי מעצר בלבד.

- משאות מרנן ורבנן גדולי התורה שליט"א שהובא בגליון, נמסר בוועידת בני הישיבות שלחי אב תשפ"ה

- ניתן להאזין לדעת תורה מגד"י בראשם רשכבה"ג מרן ראש הישיבה הגר"ד לנדו שליט"א, בקו החירום: 03-313-3306 (שימו לב המספר הוחלף).

- כמ"כ מידי שבוע י"ל קובץ אוצר הפרשה ובו גליונות מרבותינו זצוק"ל. ניתן להשיג מודפס בבתי הכנסיות בארה"ק, וכן ניתן לקבלו במייל: a169258235@gmail.com

- ניתן להצטרף לקבלת הגליון ע"י שליחת הבקשה למייל -

a086221800@gmail.com

הרב הלל מן: יש עוד נושא... פעם המושג הזה של **אמונת חכמים** היה מאוד מאוד בעצמות, בגלל שידעו שגדולי ישראל עיני העדה לשכת הגזית, מה שיוצא משם, כולו כולו קודש. היום נהיה המושג הזה, שגם בגלל כל מיני, אני לא יודע אם זה קשור לחצרות או לדברים שיוצאים, אני לא יודע אם לקרוא לזה קווי נייעס, כי הציבור פה לא כל כך קשור לקווי נייעס, אבל המון המון דברים שיוצאים מסביב ומפה ומשם. זה גורם לבחורים לפעמים לחשוב, אני צריך לחשוב בדברים מסוימים, אם ככה להגיד או ככה להגיד, מה היה הסיבה שככה, הראש ישיבה יתן לנו בכמה דקות משנה סדורה מה זה אמונת חכמים בדורנו.

מרן הגר"ד כהן: בזמנו כשרבי חיים היה בשנותיו האחרונות, וההנהגה היתה כמעט כולה מסורה בידו... היו אנשים שהתחילו לדבר זה החצרות... והוא לא יודע מה קורה, ולא יודע זה, ואומרים לו דברים לא נכונים וכדומה, אני אמרתי בזמנו, וכמה אנשים אמרו לי שהשתמשו בזה, והיה לתועלת. אמרתי להם, אני לא יודע מה הולך בחצר, אני לא יודע מה אומרים לו, מה לא אומרים לו, כן עובדים עליו, לא עובדים עליו, אני לא נכנס לזה, אני לא הולך פה לבדוק מה שקורה בחצר.

אבל אני יודע דבר אחד, מש"כ שבגאון במשלי (פרק ט"ז) קסם על שפתי מלך, אומר הגאון "מלך" זה מאן מלכי רבנן, וגם אם מטעים אותם ואומרים להם את הנתונים לא נכונים, ואומרים להם את המציאות לא ברורה, **אבל קסם על שפתי מלך לא יצא תקלה על ידו**. אני את חטאי אני מזכיר. בתקופה של רבי חיים היו דברים, אני אף פעם ברבים לא דיברתי נגד, אבל היו דברים שהיו אצלי קצת תמוהים, בלי קשר לנושא של החצרות.

הנושא של הקורונה היה, נראה לי, אז, שאולי זה קצת גוזמה... לעצמי הייתי ככה, לא הייתי שלם עם הכל, לא ערערתי, לא הייתי שם, אבל היום כשאני מסתכל אחורה ואני בודק כל מה שהיה עם רבי חיים, **"לא היה דבר שלא צדק", ולא היה דבר שיצא תקלה, שום תקלה לא יצאה מידי, והוא צדק בכל דבר. לא היה שום תקלה**. שמי שרק יתבונן ויראה את זה, **רואים בחוש**. והיסוד זה הגאון הזה **קסם על שפתי מלך**, מי שרוצה יכול לראות בפנים.

הרב מן: עוד נקודה שהרבה ככה מתחבטים בה, המושג הזה של קנאות קיים בדור הזה? שמעתי איזה בחור שאמר לי, אם מרן הגאון רבי דב לנדו יוצא כבר לבקר את האסירים, אז אנחנו צריכים ללכת לשכב מתחת לאוטובוסים, זה המינימום שאנחנו צריכים לעשות...

הגר"ד כהן: קנאות זה דבר מבורך מאוד, אבל הקנאות הראשונה שצריך להיות לו, יש לי פה עסק עם קנאים שילכו לשכב תחת רכבים וכדומה, אבל אותם קנאים יכולים להחזיק מכשיר פרוץ, יכולים ללכת למקומות לא צנועים, יכולים לשמוע כל מיני קו נייעס זה לא קנאות, **הקנאות הראשונה זה להתנתק מהעולם הזה, להתנתק מהרחוב, שיהיו עיניו ואזניו ולבו מכוונים לדברי תורה** (רש"י דברים ל"ב מ"ה)

והוסיף הגר"ד כהן בבדיחותא: אם אחרי זה אתה יכול עוד להיות קנאי ולשכב על הכביש... אשריך ומה טוב לך, אבל קודם כול תהיה קנאי בחלק הזה...

הרב הלל מן: מה הראש ישיבה עונה, אני אומר, זה דברים שבשוליים אמנם, אבל אלה שכן נתקלים בכל מיני אנשים שיש להם סובבים שכן שואלים אותם את השאלות האלה, אחיכם יצאו למלחמה ואתם לא, מה אתם מרגישים? איך אמר לי בחור, פעם עוד אמרנו תהילים ברוגע, היום אפילו את התהילים נהיה כזה מלומדה שאין לו אפילו כוח וחשק, מרגישים קצת... צריכים להרגיש משהו עם הצער וה...

הגר"ד כהן: תראו, הנושא של המלומדה זה טיבו של עולם, נמצאים פה במלחמה שנתיים, אין כמעט אפשרות שלא יהיה מלומדה, זה החלק הזה, טבעו של עולם.

הרב מן: הם טוענים שאצלם אין מלומדה.

הגר"ד כהן: מי אומר שאין מלומדה, זה ודאי יותר ממלומדה.

הרב מן: אני מתכוון, המלחמות שמשקיעים, שנלחמים שמה...

הגר"ד כהן: בסדר, אין ברירה. זה לא להגיד שהם באותה התלהבות, התכונה של אנשים, להחזיק את המתח כל כך הרבה זמן זה לא מציאותי, אבל אני אומר דבר אחד, כל הוויכוחים וכל הדיבורים לא מועילים בכלום. **מי שמבין את הערך של תורה לא צריכים להסביר לו. מי שלא מבין את הערך של תורה גם אם תסביר לו זה לא יעזור**. אני לא רואה שום תועלת בזה.

אמר לי הגאון רבי יהודה שיהיה בריא, שהכל זה בשביל דע מה שתשיב, אמרתי לו **דע מה שתשיב בשביל מי שלא נמצא בעולם שלנו אין בזה שום תועלת**, הציבור שנמצא כאן לא צריך דע מה שתשיב, זה לא ציבור שיש לו בכלל שאלות. אולי התועלת היא שאם יש בישיבה בחורים שמושפעים מהרחוב ואצלם מתחילים התלבטויות ואתה מזהה את זה, שתדע איך להסביר לו את הבחור. זו התועלת היחידה שאני רואה.